UUTISET

MARKKU VUORIKARI

Tarhattuja koirasusia on Suomessa arviolta tuhatkunta. Kuvassa Ähtärin eläinpuiston täysverinen susi.

Maatalousvaliokunta: Koirasusi tunnustetaan haitalliseksi vieraslajiksi

Maa- ja metsätalousvaliokunta sai keskiviikkona valmiiksi mietintönsä, jossa koirasusi tunnustetaan haitalliseksi vieraslajiksi. Mietintöä on valmisteltu valiokunnassa kuukauden ajan.

”Olen tosi iloinen, että mietintöön saatiin nyt kirjaus koirasusien tunnustamisesta vieraslajiksi”, kansanedustaja **Anne Kalmari** (kesk.) toteaa.

Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa vuodelta 2015 linjataan, että koirasusien maahantuontia ja kasvatusta varten luodaan uutta lainsäädäntöä.

Sääntelyn yksityiskohdista sovitaan eläinsuojelu-, metsästys- ja vieraslajilainsäädäntöä uudistettaessa.

> Olen tosi iloinen, että mietintöön saatiin nyt kirjaus koirasusien tunnustamisesta vieraslajiksi.
>
> **ANNE KALMARI**

Nykyisestä lainsäädännöstä puuttuu oikeudellinen perusta kieltää sellaisten koiraristeymien, joiden vanhempina on aikaisemmissa neljässä sukupolvessa luonnonvaraisten lajien yksilöitä, maahantuonti, hallussapito, välittäminen tai myynti seura- tai harrastuseläimeksi.

Euroopan luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suojelusta tehdyn sopimuksen mukaisen pysyvän komitean suosituksessa tarkastellaan myös lemmikkeinä pidettävien koirasusien asemaa.

Raportissa suositellaan lemmikkeinä kasvatettavien koirasusien kieltämistä tai niiden pidon rajoittamista.

Maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa, että koirasuden määrittäminen haitalliseksi vieraslajiksi mahdollisesti tehostaa geneettiseltä perimältään puhtaan susikannan suojelua.

Koirasusi harvinainen luonnossa

Riista- ja kalatalouden erikoistutkija **Ilpo Kojola** Luonnonvarakeskuksesta tyrmää näkemyksen, jonka mukaan koirasusia jolkottelisi ihmisten pihoissa.

Kojola ihmettelee keskustan Kalmarin MT:lle keskiviikkona esittämää arviota, jonka mukaan koirasusia olisi Suomessa jopa tuhat, ja osa niistä pyörisi ihmisten pihapiirissä.

Tutkija arvelee, että luku koskee lemmikkieläiminä pidettäviä koirasusia.

Kalmari kertoi keskiviikkona, että tieto perustuu Luonnonvarakeskuksen arvioon. Kalmari myös sanoi, että koirasusien perimä johtaa siihen, että niille on luonteenomaista olla pelkäämättä ihmistä ja pyöriä pihapiireissä.

”On selvää, että luonnossa on jo paljon sekoittunutta ainesta ja susikantaa on vaikea pitää puhtaana”, Kalmari sanoi.

Torstaina Kalmari korjasi, että arvion lähteenä onkin maa- ja metsätalousministeriö eikä Luonnonvarakeskus.

Maa- ja metsätalousministeriöstä vahvistetaan, että tuoreimman arvion mukaan Suomessa on lemmikkieläiminä tuhatkunta koirasutta.

”Ylivoimaisesti suurin osa koirasusista on Suomessa tarhattuina”, Kalmari täsmensi torstaina.

Ilpo Kojolan mukaan koirasudet ovat luonnossa hyvin harvinaisia.

”Viimeisten 11 vuoden aikana on tavattu kolme koirasusitapausta. Kahdessa tapauksessa kyseessä oli koirasusiyksilö ja yhdessä vastasyntynyt koirasusipentue”, Kojola kertoo.

Viimeksi tutkijat törmäsivät koiran kanssa risteytyneisiin susiin vuonna 2010 Parkanossa ja Kuhmossa. Sitä edellinen löydös tehtiin Juvalla 2004.

JUKKA KOIVULA
KATJA LAMMINEN

Hankasalmi irtisanoutuu lomitusvastuusta

Hallitus supistaa lomituspalvelujen hallintorahaa. Kuntaliitto pitää lomitusten järjestämistapaa laittomana.

PETTERI KIVIMÄKI

Kunnanjohtaja Matti Mäkinen arvostelee työnantajien huonoa huomioimista lomituspalvelulain valmistelussa.

Hankasalmen kunta aikoo irtisanoa sopimuksensa lomituspalvelujen järjestämisestä. Syynä on valtion kunnalle myöntämän lomitusrahoituksen pieneneminen.

”Emme ole ainut kunta tätä miettimässä”, Hankasalmen kunnanjohtaja **Matti Mäkinen** arvioi.

Suomessa 45 kuntaa järjestää maatalousyrittäjien lomituspalveluja tällä hetkellä.

Hankasalmi on järjestänyt lomituspalvelut kunnassa vuodesta 2003 saakka.

Jos päätös lomitusten irtisanomisesta toteutuu, lomituspalveluiden tarjoaminen loppuu vuoden 2017 alusta.

Järjestäjä kantaa riskit

Hallitus on aikaisemmin kertonut aikeistaan supistaa lomituksille myönnettyä hallintorahaa miljoonalla eurolla. Hankasalmella selvitetään paraikaa päätöksen vaikutuksia kunnalle.

Omaa rahaa kunta ei aio lomituspalveluihin laittaa. Toimisto tuottaa palveluita tällä hetkellä myös Konnevedelle, Uuraisiin, Äänekoskelle ja Laukaaseen.

”Toiminnan riskejä järjestäjäkunta kantaa yksin”, Mäkinen arvostelee.

> Lomitusten järjestäminen on kunnan ainoita keinoja tukea tärkeää elinkeinoa.
>
> **MATTI MÄKINEN**

Maatalous on Hankasalmella toiseksi suurin toimiala liki 15 osuudella elinkeinoista.

”Lomitusten järjestäminen on kunnan ainoita keinoja tukea tärkeää elinkeinoa”, Mäkinen sanoo

Edessä lomautuksia

Hallintorahan lisäksi yksikön budjettia pienentää lomansaajien väheneminen, joka on pienentänyt paikallisyksikön saamaa hallintorahaa 20 000 eurolla vuosittain.

Hankasalmi arvioi järjestävänsä viljelijöille vajaat 13 000 lomapäivää tänä vuonna. Se on 10 000 päivää vähemmän kuin vuonna 2003.

Koska yksikön rahoitus pienenee, se joutuu ensi vuonna jatkamaan lomautuksia ja henkilöstöjärjestelyjä.

Työnantajaa ei juuri kuulla

Mäkinen kritisoi uuden lomituspalvelulain valmistelua, jossa kuntia ei ole aidosti kuultu. Lausuntoja pyydettiin lomatoimistoilta, ei kunnan päättäjiltä.

Mäkisen mielestä ministeriö ja Mela pitävät liikaa itsestään selvänä, että kunnat järjestävät lomitukset. Lakisääteinen tehtävä se ei niille kuitenkaan ole.

Sosiaali- ja terveysministeriö on ilmoittanut, että se aikoo vielä asettaa työryhmän miettimään lomitusten järjestämistä. Alustavasti on kaavailtu, että se rakentuisi palvelusetelin ja julkisen viranomaisen sekä palveluyritysten varaan.

Kuntaliitto arvostelee

Kuntaliitto ei suosita kuntien sitoutumista lomituspalvelujen järjestäjäksi. Nykyistä järjestämistapaa, jossa kunnalla on vastuu, se pitää laittomana.

”Järjestäjäkunnat joutuvat kohtuuttoman asemaan monella tavalla” erityisasiantuntija **Taina Väre** Kuntaliitosta arvioi tilannetta

Lomituspalvelujen järjestäminen pitää kilpailuttaa EU-säädösten mukaan, jos alalla toimii yksityisiä yrityksiä. Hankasalmi ei yhtiöitä palveluaan tätä varten.

JUHANI VIITALA

Valiokunta haluaa joustoa lomituksiin

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta haluaa lomituspalveluihin joustavuutta niin, että viljelijä voi sujuvasti muuttaa lomansa ajankohtaa.

Valiokunta antoi tiistaina lausunnon hallituksen lakiesityksestä.

Valiokunta haluaa palauttaa lakiin tekstin, joka oikeuttaisi viljelijän täydentämään ja muuttamaan lomiaan hakuajan jälkeen.

Kasvinviljelijöitä ollaan viemässä puolestaan sijaisapu pois. Valiokunta pitää oikeutta yksittäistapauksissa tärkeänä. Sijaisavun käyttäjiä on vuosittain noin sata.

Pienet alle kuuden eläinyksikön tilat menettäisivät esityksessä kaikki lomansa. Broileritilojen pitäisi valiokunnan mielestä saada palveluja tuotantokatkosten aikana, jotta tuotannon riskejä vältetään.

Tekstiviesti ja sähköposti pitäisi hyväksyä sijaisavussa. Varallaoloa järjestetään lakiesityksessä viiden euron tuntihintaan. Maksu lisää valiokunnan mielestä tilojen eriarvoisuutta.

Maksullisen loman määrää valiokunta korottaisi 200 tuntiin 120 tunnin sijasta, jolloin lomittajien työllisyys paranisi. Nyt tuettua lomaa käytetään 61 tuntia vuodessa keskimäärin.

Valiokunta tavoittelee kokoaikaista työtä lomittajille. Ammatin pitäisi houkuttaa nuoria alalle ja koulutukseen ja ammattitaitoon pitäisi panostaa.

JUHANI VIITALA

Kiertotalous vähentää ruokahävikin puoleen

BRYSSEL (MT)

Euroopan komission tavoitteena on vähentää 100 miljoonan tonnin vuosittainen ruokahävikki puoleen vuoteen 2030 mennessä.

Hävikin vähentäminen on osa komission keskiviikkona julkistamaa kiertotalousohjelmaa.

Komission varapuheenjohtajan **Jyrki Kataisen** mielestä tavoite on haastava.

Keinoja ei vielä ole valmiina ja hävikkiä syntyy ketjun jokaisessa vaiheessa.

”Yksi keino on, että nykyisin jätteeksi menevä ruoka voitaisiin hyväksyä eläinten rehuksi”, Katainen sanoo.

Esimerkiksi vanhaa leipää ja ruuanvalmistuksen sivutuotteita voisi syöttää eläimille.

Lisäksi ruuan päivämäärämerkintöjä halutaan selkeyttää, jotta parasta ennen ja viimeinen käyttöpäivä erottuisivat selkeästi.

Kiertotalous lisää myös maatalouden ravinteiden kiertoa. Komissio haluaa hyväksyä luomu- ja biojätepohjaisia lannoitteita.

Lannoitesäädöksien yksityiskohtia tarkastellaan myöhemmin.

Suurisuuntainen suunnitelma

Ruokahävikki ja ravinteiden kierto ovat vain pieni osa komission korkealentoisia tavoitteita.

”Kiertotalous luo eurooppalaisen talouden uudelleen”, komission varapuheenjohtaja **Frans Timmermans** julisti tiedotustilaisuudessa.

Kataisen mukaan kiertotaloudesta tulee maailmanlaajuinen megatrendi.

”Tämä on osa investointiohjelmaa ja EU:n sisämarkkinoiden laajentamista”, Katainen kertoo suunnitelman laajuudesta.

Tavoitteena on lopulta palauttaa EU:n talous kasvuun ja luoda työpaikkoja.

”Emme voi kilpailla työn kustannuksilla, mutta resurssitehokkuudella ja vihreällä teknologialla voimme”, Timmermans sanoo.

Komission ajattelussa biotaloudesta tulee osa kiertotaloutta.

”Se on kannanotto kestävyyteen ja pysyvä poliittinen ankkuri. Bioenergia, ruuantuotanto ja metsätalous ovat osa kiertotaloutta”, MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** sanoo.

Jätteiden kierrätys lisääntyy

Toistaiseksi paketin konkreettiset lakiesitykset keskittyvät paljon jätteiden kierrättämiseen.

Vuonna 2030 yhteiskuntajätteestä pitäisi päätyä kierrätykseen 65 prosenttia ja pakkausjätteestä 75 prosenttia.

Kaatopaikoille saa vuonna 2030 mennä kymmenen prosenttia kaikesta jätteestä.

Muovinkierrätys kiristyy, sillä noin neljännes siitä käytetään nykyisin uudestaan. Puolet muovista päätyy kaatopaikalle.

Esimerkiksi sähkölaitteet pitäisi suunnitella helpommin korjattaviksi. Materiaalit pitäisi saada niistä helposti irti ja kiertoon.

Esitys on edellistä selkeästi kunnianhimoisempi. Aikaisemmin kiertotalous oli lähinnä kierrättämisen parantamista.

Ehdotus sallii jätteenpolttamisen, mutta komissio aikoo miettiä, miten sen saa yhdistettyä tiukempien kierrätysvaatimusten kanssa.

AIMO VAINIO

KIMMO HAIMI

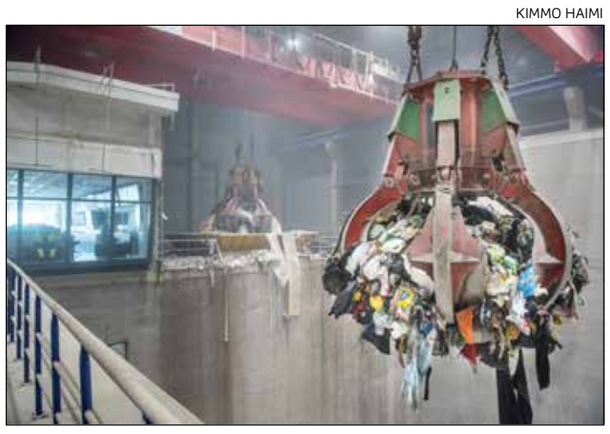

Kiertotaloudessa jäte on raaka-ainetta.

Kiinnostus vaihtelee kiertotaloudesta

Neljännes yrityksistä näkee kiertotaloudessa merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, kertoo Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) jäsenyrityksilleen tekemä kysely.

Voimakkainta kiinnostus on kaupungeissa toimivissa ja syvän maaseudun yrityksissä. Kaupunkien läheisellä maaseudulla kiinnostusta on kuitenkin selvästi vähemmän.

EK:n asiantuntija **Jari Huovinen** pitää löydöstä mielenkiintoisena. ”Selviä selityksiä kysely ei anna. Ydinmaaseudulla on perinteisesti tehokas pyrkimys luonnonvarojen kestävään käyttöön”, hän arvioi.

Kysely osoitti selvästi, että mitä voimakkaammin kasvava yritys on, sitä todennäköisemmin se panostaa kiertotalouteen.

”Luulen, että taustalla on niin sanottuja portfolioyrittäjiä, mikä on harvaan asutulle maaseudulle tyypillinen yrittämisen muoto. Jos on kasvuhakuinen yrittäjä, hän käyttää esimerkiksi perusliiketoiminnan sivuvirtoja tehokkaasti hyväksi.”

Portfolioyrittäjillä on yhtä aikaa useita yrityksiä tai niiden osakkuuksia.

Kuluttajat avainasemassa

Kaupungeissa ilmenevää kiinnostusta kiertotalouteen Huovinen ja EK:n asiantuntija **Tuuli Mäkelä** selittävät kuluttajien suuntautumisella. Kun nuoria, koulutettuja ja ympäristöstä kiinnostuneita asiakkaita on enemmän, se on omiaan synnyttämään myös kestävään talouteen nojaavia palveluita ja tuotteita.

Suhteessa aktiivisimmin kiertotalous pyörittää suurimpia teollisuusyrityksiä.

Myös tuotteiden kierrätystä, korjausta ja uudelleenvalmistusta sekä vuokrauspalveluja pidetään mahdollisina.

Mäkelää hieman yllättää se, että sivuvirtojen hyödyntäminen jäi liiketoiminnan perustana peräti vähäiseksi.

> Ydinmaaseudulla on perinteisesti pyrkimys luonnonvarojen kestävään käyttöön.

Ristikkäinen sääntely pois

EK:n asiantuntija **Irina Simola** pitää komission kiertotalousehdotuksia pääosin hyvinä.

”Biomassan ja biopohjaisten tuotteiden rooli on tunnustettu, mikä on Suomen kannalta erinomaista.”

Haasteita hän näkee suhtautumisessa niin sanottuihin toisioraaka-aineisiin: ”Jäte tulee ymmärtää resurssiksi, mutta kierrätystä ei pidä suosia vain kierrättämisen vuoksi. Kustannus-hyöty -suhdettakin on voitava katsoa.”

Komissio tunnustaa Similän mukaan sen sääntelyn määrän, jonka kanssa yritykset jo nyt toimivat. On siis hyvä arvioida, onko eri lohkojen politiikan välillä ristiriitoja ennen uusien säännösten laatimista.

EK:n kyselyyn vastasi marraskuussa 524 yritystä. Reilu 60 prosenttia oli pienyrityksiä.

KAIJALEENA RUNSTEN